

[Jytte Andersen]

ringen til at gå ind i en fornuftig dialog i uddannelsesudvalget.

Bakholt (S):

Det socialdemokratiske forslag om betalt frihed til uddannelse består af tre hovedelementer, som hører sammen, og som ikke kan adskilles.

Det første hovedelement er rammerne for voksenuddannelse, det andet er frihed til at deltage i voksenuddannelsen, og det tredje er løngodtgørelsen. Når jeg understreger, at de hører sammen, er det på baggrund af arbejdsministerens bemærkninger om løngodtgørelsen.

Først vil jeg sige noget om uddannelsesafsnittet.

For det første er det nødvendigt at foretage en opprioritering af voksenuddannelse i de kommende år for at råde bod på de skævheder på uddannelsesområdet, som en masse har talt om, og som er dokumenteret på forskellig vis.

Men det er også nødvendigt, at vi skaber rammer og forudsætninger for en vekselvirkning mellem uddannelse og arbejde for at imødekomme de krav, der stilles i fremtiden. Derfor er disse to elementer særdeles vigtige.

Ulighederne i uddannelsessystemet gælder jo både almindelig skolegang og egentlige erhvervsuddannelser samt efteruddannelsesområdet. Den tid er forbi, hvor menneskets uddannelsesforløb blev afsluttet, når det forlod grundskolen, hvor det var let at klare sig igennem tilværelsen uden erhvervsuddannelse. Nu er det nødvendigt at få en erhvervsuddannelse i et vist omfang, uanset hvad man skal beskæftige sig med.

Uddannelse er altså et stykke værktøj, som mennesker dels skal bruge til at kvalificere sig til arbejdslivet, dels til en personlig udvikling og dels til at skabe nogle nødvendige forudsætninger for at få indflydelse på deres hverdag i samfundslivet, deres egen omgangskreds og deres arbejdsplads.

Jeg tror, vi skal gøre os klart, at man, hvis den uddannelsesmæssige baggrund ikke er tilstrækkelig god, ikke har de nødvendige forudsætninger for at honorere de krav, der stilles, hvad enten det gælder arbejdslivet eller en aktiv deltagelse i samfundslivet, og det gælder altså på alle niveauer. Derfor skal vi skabe nogle bedre muligheder for voksen-

uddannelsen, hvad enten det er jobkvalifikationer det drejer sig om, eller det er alment udviklende. Det er påkrævet, og det er nødvendigt.

Derfor er der brug for et uddannelsessystem inden for voksenundervisning, som sikrer, at flere får en bredere og bedre uddannelsesmæssig baggrund. Og det er det, som forslaget tager sigte på.

Dernæst vil jeg knytte nogle bemærkninger til spørgsmålet om friheden fra jobbet. Den voksne uddannelsessøgende befinder sig efter vores opfattelse i en situation, der i flere henseender er forskellig fra den skolesøgendes eller f.eks. den studerende ungdoms.

Det er nødvendigt, at vi gennem lovgivningen sikrer dem en midlertidig frihed fra deres arbejde og en ret til at vende tilbage. Hvis vi ikke gør det, afskærer vi alt for mange fra at deltage, og vi skaber en utryghed og usikkerhed, for hvis der er mange, der vælger at gå ind i en voksenuddannelse, kan de måske have vanskeligt ved at vende tilbage til deres arbejde.

Det er altså nødvendigt igennem lovgivning at fastsætte nogle rammer for, hvor megen frihed man kan få til at deltage i voksenundervisning. Vi har i vores forslag sagt, at det vil være rimeligt med 6 måneder hvert tredje år.

En fastlæggelse af sådan nogle rammer vil også få indflydelse på personalepolitikken; det betyder, at vi får en bedre personalepolitik. Vore virksomheder og institutioner, private som offentlige, tvinges til en bedre planlægning, når det drejer sig om erstatningsarbejdskraft, når folk er under uddannelse. I alt for mange situationer oplever vi, at der ikke bliver anvendt erstatningsarbejdskraft, når nogen er under uddannelse.

Det er også nødvendigt som det tredje hovedelement, når vi taler om voksenundervisning, at sikre mod et bortfald af indkomsten. Det er altså nødvendigt med en løngodtgørelsesordning, og den, vi har nævnt, svarer til arbejdsmarkedsuddannelsen i principperne. Det er ikke noget nyt system; det er kendt, det er let at administrere, og det er et godt system.

Det er altså nogle af de hovedpunkter, som skal gennemføres, hvis vi skal rette op på de uddannelsesmæssige skævheder, vi har. Sammenfattende vil jeg sige, at de vil udvise en række skævheder, at de vil skabe nød-